

Jubileu

Centrul republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului din comuna Cocieri, raionul Dubăsari a împlinit 20 de ani de activitate

Cu această ocazie, angajații și beneficiarii instituției au avut o sărbătoare festivă la care a fost prezentă și dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Dna Valentina Buliga a felicitat angajații Centrului republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului cu acest prilej, a înmănat diplome de mulțumire la mai mulți lucrători, iar în semn de atenție a oferit acestora un recital de muzică cu interpretii Anișoara Puică și Adrian Ursu.

În alocuțiunea rostită, dna Valentina Buliga a adresat sincere felicitări și urări de bine instituției, a mulțumit celor peste 140 de angajați pentru munca depusă zi de zi, a apreciat

eforturile acestora de a crea beneficiarilor condiții asemănătoare celor din familie, precum și le-a urat spirit de echipă, atmosferă de înțelegere și satisfacție sufletească.

Totodată, ministrul a relatat despre situația social-economică a țării și a menționat importanța continuării reformelor începute în domeniul social.

“Mă închin în fața Dumneavoastră pentru munca nobilă și deloc ușoară pe care o profesăți și sunt conștient că meritați cele mai înalte aprecieri și condiții mai bune de lucru, salarii decente și pensii care să Vă asigure existența”, a specificat dna Valentina Buliga.

Colectivul instituției a primit mesaje de felicitare și de la parteneri, oaspeți, donatori.

Stimate Doamne,

Cele care reprezentați mama, bunică, prietena, sora, fiica, soția, persoana dragă... adică femei ce dați sens vieții Vă adresez cele mai calde și sincere urări de bine și sănătate în ajunul Zilei Internaționale a Femeilor.

Primăvara prin frumusețea, gingășia și naturalețea sa Vă înconjoare cu un mănunchi de sentimente frumoase, cu atâtea flori încît să Vă faceți cîte o gradină și o mulțime de îmbrățișări pe care lemeritați.

Fie ca toate împlinirile frumoase, sănătatea, insistența, curajul și mirosul de ghiocei al zilei de 8 martie să Vă însoțească pretutindeni, iar parfumul florilor de primăvară să Vă inunde sufletul cu bucurie și realizări frumoase.

Cu respect,

Valentina BULIGA,
ministrul Muncii,
Protecției Sociale și Familiei

Ședințe de raportare a activității pentru anul 2010 a instituțiilor subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei

Azilul republican pentru invalidi și pensionari din municipiul Chișinău

La ședință au participat angajații Azilului. Dl Gheorghe Gherștega, directorul instituției a prezentat raportul de activitate pentru anul 2010 menționând că Azilul republican pentru invalizi și pensionari a fost construit în anul 1976, dispune de 210 paturi amplasate în 2 blocuri, centrul consultativ, sală festivă, cantină, bibliotecă, sală de agrement, biserică, etc. Menirea instituției este de a asigura protecție socială beneficiarilor, prin acordarea măsurilor de recuperare, menținere a capacităților și (re) integrare socială.

Beneficiarii sunt persoanele în etate și cu dizabilități fizice, persoane care la un moment dat s-au aflat într-o situație de dificultate generatoare de marginalizare sau excludere socială în lipsa suportului acordat de familie sau comunitate și sînt dependente de ajutor terțiar. Aici sînt cazate temporar sau permanent persoane somatice, fără susținători legali. Instituția oferă servicii de întreținere completă, inclusiv asistență medicală și socială.

Numărul beneficiarilor este de circa 200 persoane. Cheltuielile pentru întreținerea unui beneficiar pe lună în anul 2010 a constituit 4277,28 lei comparativ cu 3382,02 în anul 2009, sau cu 895,26 lei mai mult.

Referindu-se la reușitele anului 2010, directorul a menționat reparația capitală a gardului în jurul Azilului, reparația capitală a blocului alimentar (bucătăria și ospătăria), reparația capitală a sistemului exterior de încălzire și apeduct, reparația capitală a rețelelor de iluminare (lucrările continuă și în anul 2011).

Între problemele stringente ale instituției directorul a subliniat reparația odăilor beneficiarilor, fluctuația cadrelor și salarizarea acestora.

La rîndul său, dna Valentina Buliga a menționat că, în primul rînd, angajații Azilului republican pentru invalizi și pensionari merită cuvinte de mulțumire și recunoștință pentru munca zilnică depusă întru ajutarea persoanelor defavorizate.

Totodată, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a subliniat că deși munca în această instituție este una dificilă, angajații trebuie să-și unească eforturile pentru a crea beneficiarilor o atmosferă asemănătoare

re celei din familie. „Comunicarea, transparența activității, motivarea personalului sunt factori care ar putea influența benefic asupra stării de spirit și managementului eficient al instituției”, a spus dna Valentina Buliga.

Casa-internat pentru copii cu deficiențe mentale (fete) din orașul Hîncești

Ședința a întrunit cei peste 170 de angajați ai Casei-internat pentru copii cu deficiențe mentale (fete) din orașul Hîncești, iar raportul de activitate a fost prezentat de dna Elizaveta Iacub, directorul instituției.

Potrivit raportului, actualmente, în casa-internat pentru copii cu deficiențe mentale din orașul Hîncești locuiesc 337 fete cu retard mintal de divers grad, iar 98 dintre acestea nu se deplasează independent.

În același timp, dna Elizaveta Iacub a specificat că peste 230 de copii cazați în această instituție au familii, 78 au fost abandonați de părinți și doar 9 copii sunt orfani. Cu toate acestea, numai circa 100 de fete au fost vizitate pe parcursul anului 2010.

„Beneficiarele Casei-internat pentru copii cu deficiențe mentale din orașul Hîncești se află la întreținere completă a statului, iar pentru anul 2010 instituția a beneficiat din bugetul de stat de surse pentru întreținere în valoare totală de peste 11 mln de lei”, a spus directorul.

Referindu-se la lucrările efectuate, dna Elizaveta Iacub a menționat reparația sălii de pansament, laboratorului, cazanului cu gaze naturale, precum și schimbarea pompei de apă și a firului electric de tensiune înaltă, etc.

La rîndul său, dna Valentina Buliga a mulțumit angajaților Casei-internat pentru copii cu deficiențe mentale din orașul Hîncești pentru munca depusă în fiecare zi întru crearea unei atmosfere familiale celor peste 300 de copii.

Totodată, dna ministru a specificat că instituția din Hîncești este una în care viața, unitatea, profesionalismul și responsabilitatea sunt elementele caracteristice atît conducerii instituției, cît și angajaților.

„De aceea, meritați recunoștință și aprecieri pentru spiritul de echipă și munca pe care o profesați”, a spus dna ministru. De asemenea, dna Valentina Buliga a informat colectivul instituției despre reformarea sistemului de protecție socială și a răspuns la numeroase întrebări ale angajaților.

Internatul psihoneurologic din com. Cocieri, raionul Dubăsari

La ședință au participat angajații Internatului psihoneurologic. Dl Gheorghe Loghin, directorul instituției a prezentat raportul de activitate pentru anul 2010 menționând că instituția și-a început activitatea în anul 1976. Beneficiarii sunt persoane cu

deficiențe mintale și somatice care se află în întreținerea completă a statului, inclusiv asistență medicală și socială.

Numărul beneficiarilor este de 362 persoane, inclusiv 58 sunt ținuuți la pat. Între aceștia sunt 170 de femei și 192 de bărbați.

Referindu-se la lucrările efectuate în anul 2010, directorul a menționat reparația utilajului la spălătorie, reparația pardoselei și utilajului la bucătărie, schimbarea geamurilor la unul dintre blocurile instituției.

Între problemele stringente dl Gheorghe Loghin a nominalizat construcția gardului, reparația odăilor beneficiarilor, reparația apeductului și sistemului de canalizare, precum, aprovizionarea cu încălțăminte a beneficiarilor, salarizarea angajaților.

La rîndul său, dna Valentina Buliga a menționat că, în primul rînd, angajații Internatului psihoneurologic merită cuvinte de mulțumire și recunoștință pentru munca zilnică depusă întru ajutorarea persoanelor cu deficiențe mintale.

Totodată, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a subliniat că deși munca în această instituție este una dificilă, administrația instituției merită toată recunoștința

pentru dăruire, management eficient, transparență în activitate și consolidarea personalului întru realizarea cu succes a sarcinilor trasate.

Inspecția Muncii

Pe parcursul anului 2010, în scopul prevenirii și contracarării ilegalităților din domeniul muncii, Inspecția Muncii a efectuat 6891 de controale la întreprinderi, instituții și organizații cu un număr de peste 250 mii salariați, între care circa 130 mii femei și 440 minori.

Din numărul total, 3451 controale s-au efectuat în domeniul relațiilor de muncă și 3440 – în domeniul securității și sănătății în muncă. În procesele-verbale de control au fost consemnate 81795 încălcări ale legislației muncii, dintre care 36030 – în domeniul relațiilor de muncă și 45765 – în domeniul securității și sănătății în muncă.

Ca urmare a neconformării conducătorilor unităților economice supuse controalelor la prevederile legislației muncii, de către inspectorii de muncă au fost întocmite și înaintate organelor de procuratură și poliție

55 de sesizări, iar 641 de procese-verbale cu privire la contravenții au fost înaintate instanțelor de judecată.

Cele mai frecvente încălcări ale legislației muncii sunt angajarea în câmpul muncii fără întocmirea contractului individual de muncă în modul stabilit de legislație (prin ce se încalcă prevederile art.47, 49, 55, 85, 86 din Codul muncii); nerespectarea duratei legale a timpului de muncă (prin ce se încalcă prevederile art.95-105, 107, 109, 110, 111 din Codul muncii); angajarea în câmpul muncii cu un salariu mai mic decît salariul minim garantat de legislație, neefectuarea plăților compensatorii, neachitarea în termen a salariilor (admiterea restanțelor la plata salariilor) (prin ce se încalcă prevederile art.128 alin.(2), 131, 139, 141, 142, 152, 153 din Codul muncii).

Totodată, pe parcursul anului 2010, au fost depistate circa 1000 de persoane admise la muncă, dar neangajate în modul stabilit de legislație la 170 de agenți economici.

În urma controalelor efectuate în domeniul securității și sănătății în muncă s-a constatat că cele mai frecvente încălcări pe care le admit angajatorii sunt desfășurarea activității fără evaluarea factorilor de risc; admiterea la lucru a persoanelor fără pregătire profesională și fără instruire în acest domeniu; exploatarea echipamentelor de muncă improvizate fără dispozitive de protecție, fără împrejmuirea locurilor de muncă, ceea ce crează pericol iminent de accidentare (prin ce se încalcă prevederile art.225, 226, 229-243 din Codul muncii, Legea securității și sănătății în muncă, alte norme, regulamente și standarde).

Astfel, în anul 2010 la Inspecția Muncii au fost comunicate 373 de accidente (inclusiv 10 accidente suferite în anii precedenți), dintre care 109 au fost calificate ca accidente de muncă, în urma cărora au fost accidentați 142 salariați. 48 salariați (inclusiv 3 femei) au fost accidentați mortal, 80 salariați (inclusiv 14 femei) au fost accidentați grav și 14 salariați s-au ales cu incapacitate temporară de muncă.

Comparativ cu anul 2009, numărul accidentelor de muncă mortale s-a mărit cu 5 accidente, iar numărul accidentelor grave s-a micșorat cu 26 de accidente. Dosarele de cercetare a accidentelor de muncă grave și mortale au fost înaintate organelor de urmărire penală în vederea cercetării acestor evenimente sub aspect penal.

Inspecția Muncii este o instituție aflată în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei care exercită controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii la toate unitățile, de către angajatori persoane fizice, precum și în autoritățile publice centrale și locale.

Caritate

66 case de copii de tip familial din republică au primit computere de la Compania Moldcell

Totalurile acțiunii realizate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei cu susținerea Companiei Moldcell au fost efectuate în cadrul unei conferințe de presă.

Ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei dna Valentina Buliga a menționat în alocuțiunea rostită că e semnificativ faptul că facem bilanțul campaniei de dotare cu computere, în prima zi de primăvară și precum renaște în acest anotimp natura, astfel și acțiunea noastră vrea să contribuie la buna creștere și dezvoltare a copiilor din cele 66 case de copii de tip familial din 21 de raioane ale țării.

Totodată, dna ministru a specificat că casa de copii de tip familial reprezintă o instituție creată în baza unei familii în scopul întreținerii parțiale și educației copiilor orfani și a celor rămași fără ocrotire părintească.

Această instituție poate găzdui de la trei pînă la șapte copii cu vîrste de pînă la 14 ani. Numărul total al copiilor plasați în casa de copii spre îngrijire și al copiilor proprii nu depășește 7 persoane.

Conform prevederilor Capitolului 20 al Codului Familiei pot fi părinți educatori persoanele cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, care au atins vîrsta de 25 de ani și ale căror calități morale și stare a

sănătății permit îndeplinirea obligațiilor respective. Părinții educatori au față de copiii plasați în casele de copii de tip familial drepturi și obligații similare celor ale tutorului (curatorului). Părinții educatori beneficiază de remunerare și înlesniri în modul stabilit de legislație.

„În continuare, ași vrea să adresez sincere mulțumiri și cuvinte de recunoștință partenerilor – Companiei Moldcell pentru sprijin, generozitate, ajutor și implicare activă în susținerea Caselor de copii de tip familie. În numele celor 340 de copii Vă apreciem pentru mărinimia și receptivitatea manifestată în activitățile de caritate și de susținere a celor vulnerabili și care necesită ajutor”, a spus dna Valentina Buliga.

La rîndul său, Chiril Gaburici, Director General Moldcell a subliniat că prin toate inițiativele și proiectele pe care le realizăm, contribuim la crearea unei lumi cu oportunități mai bune. „Ne bucurăm foarte mult că am reușit să ajutăm 340 copii din 66 de case de tip familial să fie în pas cu lumea modernă, descoperind o nouă lume a comunicării. Țin să mulțumesc celor peste 1

milion de abonați Moldcell care ne acordă încrederea lor și posibilitatea de a implementa proiecte cu impact pozitiv și de lungă durată spre binele comunității din care facem parte cu toții.”

La realizarea campaniei și-au adus contribuția și abonații operatorului. Astfel, 10 lei din fiecare conectare efectuată în noiembrie 2010, precum și bugetul pentru producerea și distribuția cadourilor expediate în mod tradițional de sărbători partenerilor corporativi ai companiei au fost folosiți pentru a facilita accesul la educație copiilor, beneficiari ai programului.

Cei zece copii din familiile Roșca și Croitoru, prezenți la eveniment, au spus că le este mult mai ușor și mai interesant să învețe acum, când au la dispoziție toate condițiile. Ei au mulțumit companiei Moldcell pentru ajutorul acordat și au promis că vor folosi computerul cu măsură, mai mult pentru a studia decât pentru distracție. Și părinții - educatori Liuba, Nicolae Roșca și Valentina Croitoru și-au exprimat recunoștința față de inițiatorii campaniei sociale de dotare cu computere și internet.

Cu sprijinul oamenilor de bună credință, familia Guțu, în care cresc și se educă tripleți, și-a procurat o locuință

La 29 martie 2010, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a lansat campania „Ajută-i să aibă o casă” în speranța de a ajuta familia lui Adrian și Ludmila Guțu, din satul Opaci, raionul Căușeni să-și procure o casă. În familia acestora cresc și se educă tripleții: Adriana, Mariana și Ionuț născuți la 23.08.2008.

Împreună cu partenerii sociali și mass-media, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a informat și sensibilizat opinia publică asupra situației acestei familii tinere în care tatăl deși își dorește să muncească nu are unde, iar mama îngrijește de copii și, de asemenea, nu are un loc de muncă.

Totodată, familia ducea lipsă de spațiu locativ locuind temporar într-o casă care nu le aparținea și în orice moment ar fi putut rămâne fără acoperiș deasupra capului.

Cu susținerea Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) a fost elaborat un spot video și audio care a fost difuzat grație generozității mai multor companii de televiziune din țară.

Ulterior, un șir de persoane fizice și juridice între care « Viorica-Cosmetic » SA, Fundația « Familia Sturza », AO « Children s High Level Group », SRL « Viovada », CIE « Moldexpo » ș.a au susținut campania și prin contribuția cărora, familia Guțu și-a procurat o casă în satul natal.

În context, dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei adresează sincere mulțumiri și cuvinte de recunoștință tuturor celor care au ajutat ca cei trei copii să aibă o casă părintească unde să-și petreacă copilăria și să poată reveni peste ani.

! „Un apel - o speranță”

La Azilul republican pentru invalizi și pensionari din municipiul Chișinău a fost instalat un post de telefon public

Acesta va oferi beneficiarilor instituției posibilitatea de a efectua gratuit și nelimitat apeluri locale, iar pentru apelurile interurbane sau spre mobil vor putea telefona cu ajutorul cartelelor.

Postul de telefon public a fost instalat de către Compania Moldtelecom în cadrul Acțiunii umanitare „Un apel - o speranță” ce include 5 proiecte sociale menite să contribuie la îmbunătățirea accesului la tehnologiile de comunicare a unor instituții de asistență socială din țară.

În cadrul campaniei care s-a desfășurat pe parcursul lunii februarie curent, operatorul național de telefonie a instalat câte un post de telefon public la Azilul republican pentru invalizi și pensionari din mun. Chișinău, Azilul de bătrâni din Strășeni și trei maternități raionale.

La ceremonia de inaugurare, dl Vitalie Iurcu, director general Moldte-

lecom a menționat că acest proiect reprezintă o inițiativă a Companiei Moldtelecom de a contribui la integrarea în societate a persoanelor în etate și de a-i convinge că odată ajunși la bătrânețe nu sunt uitați și abandonați.

“Primul telefon public a fost instalat la Azilul republican pentru invalizi și pensionari din mun. Chișinău, de serviciile cărora se vor folosi cei peste 200 de beneficiari ai instituției. Moldtelecom activează în spiritul responsabilității sociale și întreprinde activități caritabile în domeniul asistenței sociale și a dezvoltării resurselor umane, încercând să dea un exemplu pozitiv celor din jur”, a precizat dl Vitalie Iurcu.

La rîndul său, dl Gheorghe Gherștega a mulțumit operatorului național și conducerii acestuia în numele tuturor beneficiarilor, menționînd importanța posibilității de comunicare pentru persoanele cazate în Azil.

! Campanie

În luna aprilie va fi lansată o campanie de sensibilizare în angajare a nevăzătorilor

În luna aprilie va începe campania de sensibilizare a potențialilor angajatori ai persoanelor cu dizabilități vizuale, obiectivul final al căreia rezidă în angajarea lor profesională. Aceasta va include activități de informare și promovare a creativității, talentului, studiilor și experiențelor lor. Astfel, vor fi premiați angajatori, jurnaliști și oameni care au forța să treacă peste stereotipuri și să le angajeze, precum și să le plaseze în spațiul public. Gala de premiere va avea loc în luna noiembrie, de Ziua Internațională a Nevăzătorilor.

Potrivit datelor Societății Orbilor din Moldova, actualmente, sunt înregistrate circa 9 mii persoane cu deficiențe vizuale. Dintre acestea, 5 la sută au studii superioare, 10 la sută – studii profesionale și 15 la sută – studii medii. Nevăzătorii alcătuiesc 40 la sută (peste 3.600 persoane) și doar 14 la sută dintre acestea utilizează sistemul de scriere și citire în relief punctat Braille. Estimativ, circa 3 mii persoane cu deficiențe vizuale sunt apte de muncă, în condițiile, în care potențialul angajator le-ar adapta locul de muncă cu programe asistive (cititor de ecran computer, mărire a imaginii/ literei, display Braille, cititor de ecran telefon mobil etc).

Circa 20 la sută dintre acestea sunt angajate, inclusiv, 2 la sută la întreprinderi și organizații specializate pentru persoane cu deficiențe vizuale, preponderent, slabvăzători cu gradul de dizabilitate 2 sau 3. Rata de angajare în muncă a nevăzătorilor rămâne a fi extrem de mică. Circa 2 la sută dintre acestea sunt angajați, exclusiv, la instituții/ organizații specializate pentru nevăzători. În ultimul deceniu a crescut numărul studenților, cu dizabilități vizuale la instituțiile universitare.

Conform experienței internaționale în domeniul incluziunii profesionale, o persoană cu deficiențe vizuale poate practica activități profesionale selective și protejate din domeniul: Comunicare orală (operator telefon (call center), traducere orală, servirea clienților, ghid turistic, prezentare activități, educator/asistent, asistent medical (educație terapeutică), consultant (jurist, psiholog etc); Asistent bunăstare (masaj, chinetoterapie); Tehnologii Informaționale (IT) /programe asistive: programator, operator computer, secretar); Asamblare/ambalare (produse alimentare/ mărfuri, cabluri electrice, corpuri de iluminat, palete/lăzi de lemn, capace, tapițerie); Agricultură (Pomicultură, Legumicultură, Apicultură, Avicultură, Zootehnie, cultivarea ciupercilor etc);

Redactare (redactor texte, redactor Braille, elaborare proiecte/rapoarte etc); Muzică (interpretare vocală, confecționare/acordare instrumente muzicale); Artizanat (broderie, croșetare, împletit în paie/lozie, confecționare perii, cusător etc); Management (coordonator proiecte, dezvoltare afaceri) etc.

Până în prezent au fost înscrși peste 470 aplicanți care și-au manifestat voința de angajare. CV-urile și Formularul de aplicare constituie dosarul care, ulterior, ar putea fi pus la dispoziția potențialului angajator. Înscriserea candidaților continuă până în luna noiembrie 2011.

Componenta Angajare profesională este parte a Programului de Asistență în Afaceri

și Angajări pentru Nevăzători. Lansat în august 2010, acesta este un proiect-pilot de asistență în domeniul angajării profesionale și dezvoltării afacerilor pentru persoane nevăzătoare și slabvăzătoare. Scopul programului constă în crearea cadrului instituțional de incluziune profesională a acestora, prin promovarea potențialului lor profesional și creșterea nivelului de independență financiară.

Proiectul este implementat în parteneriat cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, Euromol și este finanțat de către Ministerul de Externe al Olandei.

Viziitorul începe în familie

Șapte instituții rezidențiale din raioanele Fălești, Ungheni și Călărași vor fi reorganizate în cadrul proiectului "Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui contra violenței, abuzului, neglijenței și exploatării".

... În beneficiul COPIILOR

Importanța reformei pentru sistemul de protecție a copilului, dar și pentru societate în general a constituit tema discuției cu câțiva specialiști implicați în derularea procesului de reformă.

Iulia PANCU,
șefa direcției raionale învățământ,
tineret și sport, Ungheni

Reforma sistemului rezidențial nu mai poate fi evitată și nici contestată de nimeni. A venit momentul când trebuie să intervenim pentru a ajusta anumite funcționalități la cerințele societății. Nu contestă nimeni faptul că fiecare copil trebuie să aibă o familie, care este mediul cel mai favorabil creșterii și dezvoltării lui. Pe parcursul a mai mulți ani, în mod eronat, această misiune a familiei a fost pusă pe seama statului. Astfel, a fost dezvoltată o rețea imensă de instituții rezidențiale care s-au dovedit a fi ineficiente.

Reorganizarea sistemului rezidențial ne impune să asigurăm tuturor copiilor un sistem de servicii de alternativă cât mai aproape de mediul familial. În raionul Ungheni s-au făcut și se fac în continuare mai multe intervenții în acest sens. Astfel, în cazul școlii auxiliare de la Sculeni putem vorbi deja despre niște rezultate palpabile, această instituție aflându-se la finele primului an de reformă. Ne bucură faptul că prin eforturi comune am reușit să schimbăm atitudinea personalului instituțiilor rezidențiale, dar și a școlilor în care au fost integrați copiii. Acești specialiști care, pînă nu demult, erau oponenți ai reformei, au devenit, între timp, parteneri ai schimbărilor sociale care se fac în interesul copilului. De asemenea, se încearcă, prin anumite metode, ca și societatea să fie pregătită pentru ca să accepte copiii din internate în comunitate.

Vladimir CARP,
inspector superior al grupului pentru
minori și moravuri, Comisariatul de
poliție Călărași

Cunosc din propria experiență că tinerii care s-au aflat pe parcursul a mai mulți ani într-o instituție rezidențială se confruntă greutăți enorme la reintegrarea în societate.

Pentru că nu-și găsesc un loc în viață și nu se pot descurca pe cont propriu, mulți dintre ei sunt potențiale victime ale traficului de ființe umane și a diferitelor forme de violență. Există și dintre cei care ajung în vizorul poliției pentru diferite genuri de infracțiuni.

Izolarea copiilor rămași fără îngrijire părintească în instituții speciale nu face decât să creeze pe viitor probleme sociale grave. Asta deoarece mulți dintre acești tineri rămân a fi o povară pentru societate după absolvirea instituțiilor rezidențiale.

Ne interesează soarta acestor copii și dorim ca ei să apară cît mai rar posibil în vizorul organelor de poliție. Credem că acest lucru este posibil cu condiția ca acești tineri să fie crescuți în familie, acolo unde se pune baza cea mai bună a educației, pentru tot restul vieții.

Comisariatul de poliție Călărași s-a implicat activ în procesul de reformă a sistemului rezidențial. Inspectorii de poliție, de rînd cu primarii, asistenții sociali, cadrele didactice din localitate fac parte din grupurile de lucru care se ocupă de evaluarea situației familiilor în care urmează a fi plasați copiii.

Arcadie PLEȘCA,
directorul gimnaziului de tip internat
pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea
părintească, Ungheni

Trebuie să recunosc că la început colectivul instituției noastre a fost destul de reticent vizavi de reforma propusă de actualii noștri parteneri. Profesorii, educatorii, personalul angajat se arăta neîncrezător vizavi de soarta de mai departe a instituției și a copiilor care ne-au fost încredințați.

Cele câteva traininguri la care am participat și discuțiile deschise, ca între parteneri de încredere, ne-au ajutat să acceptăm că reforma sistemului rezidențial este inevitabilă. Am înțeles cu toții că noi, cei care activăm astăzi în sistemul rezidențial, nu vom rămîne fără un loc de muncă ci vom avea posibilitatea să activăm în continuare în cadrul sistemului de servicii sociale pentru copii și familia în dificultate sau în cadrul sistemului educațional din raion.

Continuare în pag. 8

... În beneficiul COPILOR

Continuare din pag. 7

În comun cu experții "EveryChild" și cu autoritățile publice locale căutăm, în prezent, varianta optimă pentru reorganizarea instituției, astfel ca ea să continue să activeze în beneficiul societății. De remarcat că edificiul gimnaziului-internat are o capacitate de peste 500 de locuri. În urma discuțiilor cu participarea angajaților instituției, s-a propus crearea unui centru de creație pentru copii. O altă propunere se referă la crearea unui centru care să ofere servicii educaționale pentru preșcolari, ținând cont de deficitul enorm de locuri în grădinițe.

De asemenea, am propus și crearea unui centru de plasament temporar pentru copiii și familiile în dificultate. Decizia finală, însă, urmează a fi adoptată de autoritățile publice locale.

Elena GONȚA
șef-adjunct,
Direcția raională
Învățământ, Tineret și
sport, Călărași

În instituțiile rezidențiale din raionul Călărași trăiesc în prezent în jur de 200 de copii. Alte câteva zeci de copii din raion sunt plasați în instituțiile din raioanele vecine. Motivul principal pentru care majoritatea copiilor au ajuns să trăiască separat de familiile lor este sărăcia sau iresponsabilitatea părinților.

Conștientizând faptul că fiecare copil are dreptul la o familie, Consiliul raional Călărași s-a integrat plener în procesul de reformă a sistemului rezidențial. Ne propunem să facem o evaluare a tuturor copiilor instituționalizați și a familiilor acestora și să determinăm cauzele plasării copiilor în internat. Avem încrederea că în cele mai multe cazuri va fi posibilă reintegrarea copiilor în familiile lor biologice sau în cele extinse. În cazurile în care reintegrarea nu este posibilă, vom identifica niște soluții care să ofere condiții cât mai apropiate de mediul familial. Sarcina noastră este ca în viitorul apropiat să reușim să punem la punct un sistem de servicii sociale care să răspundă necesităților tuturor copiilor aflați în dificultate. Urmează să dezvoltăm sistemul de asistență parentală profesionistă, să deschidem noi case de copii de tip familial, să fortificăm serviciul de sprijin familial.

La Călărași activează în acest moment doar două case de tip familial și un centru pentru copiii aflați în dificultate. Suntem conștienți că serviciile existente nu pot face față tuturor problemelor și căutăm soluții pentru extinderea lor

Statul trebuie să asigure un mediu familiar sigur pentru fiecare copil

Reforma sistemului rezidențial și dezvoltarea sistemului de servicii alternative pentru copilul aflat în dificultate au constituit principalele teme de discuție în cadrul emisiunii „Moldova în direct”, la care au participat Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Mihail Șleahțișchi, ministru al Educației și Anatol Mămăligă, manager PR și comunicare, „EveryChild”.

Potrivit lui Mihail Șleahțișchi, strategia națională și planul național de acțiuni axat pe reformarea sistemului educațional ar trebui să asigure pînă în anul 2012 reducerea cu 50 la sută a numărului de copii din instituțiile rezidențiale. În perioada 2007 – 2010, numărul copiilor instituționalizați s-a micșorat cu circa 40 la sută, în această perioadă fiind închise opt instituții rezidențiale, iar una fiind transformată într-un complex de servicii sociale alternative.

„Marea problemă a școlilor internat și a altor instituții de acest fel este că ele izolează copilul de o lume în care se produc fenomene și evoluții firești. Este foarte important ca toți copiii aflați în dificultate să fie readuși, prin mecanisme de incluziune socială, într-un mediu social firesc”, a relevat Mihail Șleahțișchi.

La rîndul său, Valentina Buliga a menționat că în circa 75 la sută din cazuri motivul plasării unui copil într-o instituție rezidențială este sărăcia familiei și iresponsabilitatea părinților.

„Familia din R. Moldova a fost grav afectată de sărăcie, de lipsa locurilor de muncă. Valorile familiale au dispărut pe alocuri și acest fapt a dus la plasarea unui număr mare de copii în internate. După reorganizarea sistemului rezidențial, statul este obligat să le ofere acestor copii noi servicii care să înlocuiască fostul sistem

rezidențial, să susțină familia”, a mai spus Valentina Buliga.

În altă ordine de idei, Anatol Mămăligă a accentuat deschidere totală pentru reformă atît din partea autorităților centrale, cît și din partea celor locale. „Ceea ce lipsește sunt mecanismele de redirectionare a resurselor financiare de la bugetul Ministerului Educației în procesul cînd copilul este reintors în comunitate, în familie și, ulterior, în școala comunitară. Deocamdată, aici sunt problemele cele mai mari și nu din cauza reticenței sau nedorinței autorităților centrale, dar din cauza că încă nu au fost investigate și coordonate toate aceste mecanisme”.

În prezent, majoritatea resurselor disponibile pentru serviciile sociale pentru copii sunt alocate instituțiilor rezidențiale, în pofida interesului recunoscut al guvernului de a dezvolta servicii alternative. Statul continuă să cheltuiască sume enorme pentru întreținerea unui sistem care produce absolvenți incapabili să se integreze în societate.

În context, Valentina Buliga a relevat că mecanismul de redirectionare a surselor bugetare din instituțiile rezidențiale spre sistemul alternativ de îngrijire a copilului nu este deocamdată stipulat în nicio lege sau act normativ. Mecanismul urmează a fi elaborat în cadrul unui proiect „EveryChild”, cu suportul specialiștilor din cadrul Ministerului Educației, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Finanțelor.

Referindu-se la serviciile alternative adresate copiilor dezinstituționalizați, participanții la emisiune au menționat că sistemul existent în prezent include ca forme de protecție tutela și curatela, casa de copii de tip familie, asistența parentală profesionistă și, ca ultimă soluție - plasarea într-o instituție rezidențială.

Reforma este imposibilă în lipsa unui sistem eficient de servicii sociale

Reforma sistemului rezidențial impune dezvoltarea de servicii sociale comunitare destinate copilului și familiei în dificultate. Politica statului și experiența organizațiilor care activează în domeniu demonstrează că majoritatea problemelor cu care se confruntă aceste categorii sociale pot fi soluționate la nivel de comunitate. Tipologia serviciilor sociale și mecanismul de conlucrare a organizațiilor de resort au constituit unul dintre subiectele de discuție în cadrul seminarului "Servicii sociale comunitare în comunicarea cu mass-media și campanii de advocacy", desfășurat în perioada 24-26 martie curent. Seminarul a fost organizat de "EveryChild" în parteneriat cu Guvernul R. Moldova și a întrunit specialiști din raioanele Călărași, Ungheni și Fălești.

Stela GRIGORAȘ,
director "EveryChild",
Moldova

Atât în activitatea sectorului asociativ, cât și în politicile de stat se pune acum accentul pe dezvoltarea și consolidarea serviciilor sociale comunitare. Ne bucură mult că în toate localitățile țării activează asistenți sociali comunitari. Acești specialiști au beneficiat de un program masiv de instruire și a sosit momentul când își pot valorifica potențialul în folosul comunității. Practica demonstrează că majoritatea problemelor sociale ale copilului și familiei pot fi tratate și soluționate la nivel de comunitate pentru că, în primul rând, există oportunitate de a evalua și identifica beneficiarii – copilul, familia, la o etapă mai precoce și, totodată, de a interveni prompt într-o anumită situație. Noi credem că, în cazul în care aceste servicii sociale comunitare ar fi operaționale și eficiente, ele vor putea acoperi în jur de 70-80 la sută din necesitățile copilului și familiei la nivel de comunitate.

Este foarte important să menționez că aceste servicii sunt costiefficiente comparativ cu serviciile specializate, cu instituțiile rezidențiale care sunt scumpe și ineficiente pentru dezvoltarea copilului.

Serviciile sociale comunitare prezintă primul nivel al unui sistem integrat de servicii sociale. Acestea sunt servicii care trebuie oferite întregii populații de copii și familii cu accent pe păturile vulnerabile. Al doilea nivel al sistemului de servicii sociale integrate îl constituie serviciile specializate destinate, în primul rând, copiilor care sunt în risc de separare de părinții lor. Pentru acești copii autoritățile publice locale încearcă să dezvolte un spectru larg de servicii de alternativă îngrijirii familiale. În context, putem menționa serviciile de asistență parentală profesionalistă, casele de copii de tip familie, tutela, adopția națională.

Serviciile specializate sunt cele care ar trebui să se ofere unui număr mai restrâns de copii, adică celor care, din diferite motive, nu pot sta alături de familiile. Ne bucură faptul că în acest domeniu au fost înregistrate deja anumite progrese, dar mai este mult de lucru.

Cel de-al treilea nivel al sistemului integrat de servicii sociale este reprezentat de serviciile cu specializare înaltă. La momentul actual, acest nivel este suprad dezvoltat, avem foarte multe instituții rezidențiale, mult mai multe decât necesitățile care există în țara noastră. Acest nivel de servicii este foarte scump, mai puțin eficient și, cu părere de rău, înghite majoritatea resurselor financiare alocate sistemului de protecție socială.

Ludmila GUZUN,
vicepreședintele
raionului Ungheni

Recent, consiliul raional Ungheni a aprobat strategia serviciilor sociale, elaborată cu suportul „EveryChild”. Acest document ne va permite să dezvoltăm o gamă de servicii sociale astfel ca să putem răspunde necesităților tuturor copiilor și familiilor în dificultate. În Ungheni este dezvoltată asistența parentală profesionistă, anul trecut fiind deschis și serviciul de urgență pentru acest fel de asistență, unde putem plasa copiii pentru o perioadă scurtă de timp, chiar și în lipsa deciziei comisiei pentru copilul în dificultate. În prezent, în raion activează 20 de asistenți parentali profesioniști, cu patru mai mult decât anul trecut. Ne propunem să dezvoltăm și sistemul de case de copii de tip familie care lasă un cîmp mai larg de intervenție, această formă de protecție permițînd plasarea unui număr mai mare de copii.

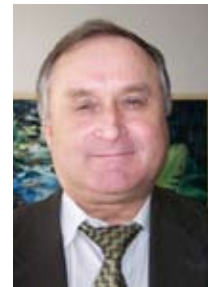
Un alt serviciu destinat copiilor și familiilor în dificultate pe care îl oferă autoritățile din raionul Ungheni este sprijinul familial, adică anumite sume de bani. Pentru aceste servicii, în anul curent, au fost identificate fi-

nanțări suplimentare, astfel ca beneficiarii să aibă parte de un suport mai substanțial.

Centrul de plasament mamă-copil în situații de risc, care activează în raionul Ungheni, este la fel un serviciu social care soluționează multiple probleme. Specialiștii din cadrul centrului activează în echipă pentru prevenirea abandonului la naștere.

La Ungheni există, de asemenea, multe centre de zi destinate copiilor aflați în situații de risc. Este vorba despre centrul „Casa pentru toți”, serviciile cărui se adresează copiilor cu nevoi speciale, centrul „Credo”, pentru adolescenți și tineri care nu se pot integra în societate, centrul pentru tineri „Făclia” etc.

Vasile TIMOFTI,
vicepreședintele
raionului Călărași,
președintele consiliului raional pentru
protecția drepturilor
copilului și familiei
în dificultate

În raionul Călărași funcționează un sistem complex de servicii sociale. Menționăm în context comisiile locale pentru protecția drepturilor copilului, în această activitate fiind antrenată asistența socială comunitară. În ultimul timp, s-au întreprins eforturi pentru a sporii statutul și prestigiul acestor specialiști, cărora le revine rolul cel mai important în soluționarea problemelor de protecție a copilului. În protecția copilului sunt implicate și alte servicii precum școala, centrele medicilor de familie, serviciile de drept, comisia pentru minori, comisia raională pentru protecția drepturilor copilului etc.

În raion există, în prezent, două instituții rezidențiale cu un număr de pînă la 200 de copii instituționalizați. Circa 60 de copii din raion sunt plasați în instituții rezidențiale din alte raioane. Instituțiile rezidențiale sunt o povară mare pentru raion. Bugetul raional cheltuiește în jur de 25 mii de lei anual pentru întreținerea unui copil în sistemul rezidențial. Totodată, eficiența acestor instituții lasă mult de dorit.

Urmînd strategia cu privire la dezinstiționalizarea, suntem nevoiți să creăm noi servicii de alternativă pentru copii. Avem cîteva case de copii tip familial și numărul acestora urmează a fi extins pe viitor. În ultimul timp, se pune accentul pe selectarea și instruirea asistenților parentali profesioniști, urmînd ca acest serviciu să fie lărgit.

Personalul din instituțiile rezidențiale – instruit pentru a percepe corect reforma sistemului

Reforma sistemului rezidențial este imposibilă fără implicarea personalului angajat în aceste instituții. De atitudine angajaților depinde în mare parte succesul transformărilor. Ținând cont de acest deziderat, „EveryChild” a lansat un ciclu de seminare de instruire pentru personalul din instituțiile rezidențiale din raioanele Călărași, Ungheni și Fălești care fac parte din proiectul „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui contra violenței, abuzului, neglijenței și exploatării”. Trei seminare de acest fel s-au desfășurat în perioada 9-11 martie, curent și au avut ca temă de discuție necesitățile de bază ale copiilor și tipologia serviciilor sociale.

- În procesul reformei, este foarte important ca personalul din instituție să nu se simtă mar-

ginalizat, ci să fie la curent cu toate activitățile desfășurate în cadrul proiectului. Oamenii care au muncit o viață în sistem trebuie să-și găsească și mai departe un loc de muncă, fie în sistemul educațional, fie în cel de asistență socială, susține Mariana Lupașcu, lider de echipă în cadrul proiectului.

Scopul acestor activități a fost de a informa personalul din instituție cu gama de servicii sociale și educaționale care se dezvoltă și au fost deja create la nivel comunitar și la nivel raional de către secțiile de asistență socială și direcțiile de învățământ. Un alt scop al acestor traininguri este schimbarea percepției personalului vizavi de reforma propriu-zisă. Angajații instituțiilor rezidențiale trebuie să fie informați și să conștientizeze că mediul familial este cel mai benefic pentru un copil.

Tehnici de lucru cu familia și copii aflați în dificultate

Un grup de specialiști în protecția drepturilor copilului din raioanele Fălești, Ungheni și Călărași au participat în perioada 16-18 martie, curent la un seminar de instruire în problema metodologiilor de lucru cu familia și copiii aflați în dificultate, organizat de „EveryChild” în cadrul proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui contra violenței, abuzului, neglijenței și exploatării”, susținut de USAID.

La seminar au participat specialiști din cadrul secțiilor de asistență socială, direcțiilor raioanele de învățământ, tineret și sport, inspectorii pentru minori din cadrul comisaratelor de poliție.

Formatorii Elizaveta Iurcu, Silvia Tocari și Maria Calchei, experți în problemele copiilor și familiei aflate în dificultate au organizat o discuție despre managementul familiei și serviciilor de sprijin familial și reintegrare, dar și despre metodele de lucru cu familiile și copiii aflați în dificultate.

„Specialiștii locali au fost instruiți între altele în domeniul organizării și desfășurării așa-numitelor conferințe familiale. La aceste reuniuni participă toată familia extinsă și membrii acesteia discută despre posibilitatea de susținere a copilului aflat în dificultate sau despre posibilitățile de reintegrare familială a copilului aflat într-o instituție rezidențială. Această practică, nouă pentru țara noastră, este utilizată pe larg și eficient în țări precum Noua Zeelandă, Marea Britanie etc”, ne-a relatat Mariana Lupașcu lider de echipă în cadrul proiectului „Every Child”.

În Moldova primele tentative de organizare a conferințelor familiale s-au făcut în

raioanele Ungheni și Orhei, iar specialiștii vorbesc despre gradul înalt de eficiență al acestui fel de reuniuni.

O altă tehnică de lucru, însușită de participanții la seminar, se întinuează grupul de suport reciproc. Grupurile-țintă pentru această metodă pot fi copiii, adulții, persoanele cu dizabilități. În cadrul seminarului participanții au fost familiarizați cu metodologia de organizare a grupurilor de suport reciproc pentru părinții care au copii în instituțiile rezidențiale. Inițiatorii proiectului își propun să organizeze o școală a părinților unde să se discute despre pierderea atașamentelor dintre părinți și copii, despre efectele negative ale instituționalizării, despre necesitățile de bază ale copiilor etc. „Părinți vor asculta informația prezentată de specialiști având, totodată, posibilitatea să-și împărtășească propriile experiențe legate de plasarea unui copil în instituție sau de dezinstituționalizare a acestuia”, ne-a spus dna Maria Calchei, pedagog-psiholog la centrul pentru copii „Casa pentru toți” din orașul Ungheni.

Copiii din raioanele Călărași, Ungheni și Fălești vor avea un consiliu consultativ care le va permite să-și spună problemele cu care se confruntă direct în fața conducerii secției raionale de asistență socială și protecție a familiei și copilului în dificultate.

Copiii din trei raioane vor avea un consiliu consultativ

În urma unui concurs la care au participat zeci de copii, în fiecare din cele trei raioane au fost aleși în jur de 15-20 de copii care să reprezinte vocea tinerei generații. Inițiativa face parte din proiectul „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui contra violenței, abuzului, neglijenței și exploatării”, implementat de „EveryChild”, Moldova cu suportul USAID.

„Consiliul Consultativ al Copiilor este o formă de asociere a copiilor și tinerilor, care le permite să-și exprime părerile și să realizeze propriile proiecte ce corespund necesităților și intereselor specifice comunității lor. Participarea copiilor reprezintă o schimbare în considerarea acestora nu doar ca simpli „beneficiari” ai intervențiilor întreprinse de adulți, ci ca cetățeni activi cu drepturi recunoscute, ei putând interveni în mod activ în modelarea propriilor vieți”, susține Natalia Semeniuc, consultant în participarea copiilor, „EveryChild”.

Consiliul Consultativ al Copiilor cuprinde copii cu vârsta de 12-17 ani, cu sau fără experiență de îngrijire în instituțiile rezidențiale, în alte forme de îngrijire (asistență parentală profesionistă, case de copii de tip familie, tutelă), cu părinți plecați la muncă peste hotare, copii cu nevoi speciale, dar și copii din școlile comunitare.

Membrii Consiliului Consultativ al Copiilor vor participa cu regularitate în ședințele locale în care vor fi luate decizii cu privire la viitorul copiilor, venind cu recomandări și propuneri de îmbunătățire a sistemului de protecție a copilului. Tinerii consilieri vor fi încadrați și în procesul de evaluare a necesităților copiilor aflați în îngrijire sau în situație de risc de a fi separați de familiile lor, precum și la elaborarea și monitorizarea politicilor și programelor locale centrate pe respectarea drepturilor copiilor.

Totodată, Consiliul va contribui la elaborarea și implementarea la nivel local a cadrului de evaluare și monitorizare a implementării Ghidului ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor

La începutul lunii martie, membrii Consiliului Consultativ al Copiilor au participat la prima instruire care a avut ca tematică respectarea drepturilor copiilor.

În raionul Sîngerei a fost lansat Biroului Comun de Informații și Servicii

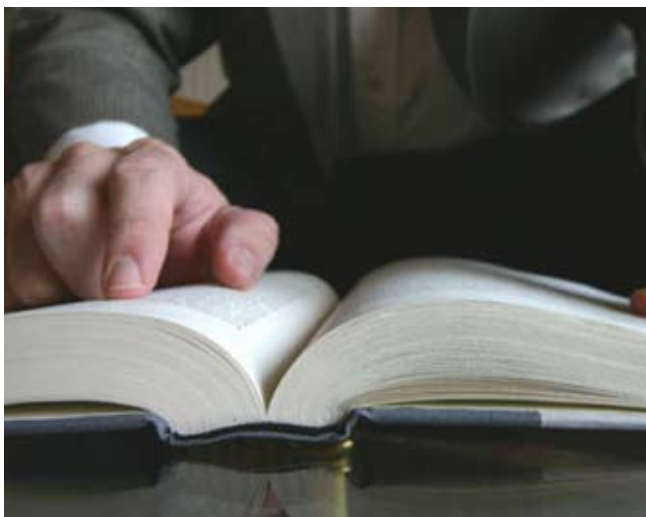
Biroul Comun de Informații și Servicii (BCIS) Sîngerei a fost deschis în cadrul Programului UN Women „Abilitarea economică a femeilor prin creșterea oportunităților de angajare în câmpul muncii în Republica Moldova” și este implementat în comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Economiei, cu suportul financiar al Guvernului Suediei.

În anul 2010 raionul Sîngerei a fost selectat în calitate de raion pilot din cele patru pentru implementarea activităților programului UN Women la nivel local prin abordarea necesităților populației rurale și sub-urbane, în special ale femeilor. Îmbunătățirea accesului la informații și servicii de calitate în domeniile care contribuie la abilitarea economică a femeilor reprezintă unul din scopurile cheie ale programului.

În această perspectivă BCIS a fost propus în calitate de inovație pentru îmbunătățirea accesului la informații și servicii de calitate pentru femei și bărbați, în special din comunitățile rurale. Biroul reunește prestatori de servicii din sectorul public, privat și societatea civilă sub egida Administrației Raionale pentru a furniza informații și presta servicii în mod coordonat în așa domenii precum: angajarea în câmpul muncii, protecția socială, agricultura, cadastru, inițierea și dezvoltarea afacerilor.

BCIS Sîngerei a devenit operațional din 28 octombrie 2010 și a înregistrat deja rezultate în activitatea sa. Biroul este deschis în fiecare zi de joi între orele 09:00-12:00 în clădirea Consiliului Raional Sîngerei și este disponibil pentru femei și bărbați, tineri și persoane în etate. Prima vizită mobilă a BCIS a fost organizată în satul Chișcăreni.

Dna Tatiana Sincovschi, Șef al Direcției Asistență Socială din cadrul Consiliului Raional Sîngerei a prezentat în cadrul evenimentului de lansare rezul-

tatele atinse de la deschiderea biroului și a specificat că soluțiile la fața locului la întrebările vizitatorilor, informația actualizată cu explicații detaliate, consolidarea capacităților

nomice a femeilor, în special, a celor din mediul rural.

DI Sergiu Sainciuc, viceministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei prezent la lansarea biroului a menționat că func-

“Abilitarea economică a femeilor prin creșterea oportunităților de angajare în câmpul muncii în Republica Moldova” este programul UN Women (Organizația Națiunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor), susținut financiar de Guvernul Suediei cu valoarea totală de 2.9 mln dolari SUA.

prestatorilor de servicii, dezvoltarea serviciului „Echipa mobilă” pentru a acoperi necesitățile populației de la sate reprezintă oportunitățile BCIS la nivel local și posibilitatea abilitării eco-

nomice a femeilor, în special, a celor din mediul rural. Durata implementării este foarte în-
ționale BCIS este foarte
îmbucurătoare deoarece femeile din comunitățile rurale sunt vulnerabile din cauza nivelului înalt de șomaj. Furnizarea informației și prestarea serviciilor

cu scopul identificării unui loc de muncă sau auto-angajarea femeilor reprezintă o prioritate a statului, inclusiv în cadrul actualului Program de Guvernare, care conține un capitol separat axat asupra egalității de gen și non-discriminării pe piața muncii precum și creșterea eficienței prestării serviciilor, a precizat dl Sergiu Sainciuc.

În cadrul evenimentului a fost semnat un Memorandum de Înțelegere la nivel local pentru a asigura funcționalitatea BCIS între prestatorii de servicii din cadrul Consiliului Raional, serviciile descentralizate în teritoriu, entitatea privată „GarantInvest” și societatea civilă.

Informație succintă despre program

“Abilitarea economică a femeilor prin creșterea oportunităților de angajare în câmpul muncii în Republica Moldova” este programul UN Women (Organizația Națiunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor), susținut financiar de Guvernul Suediei cu valoarea totală de 2.9 mln dolari SUA.

Îmbunătățirea accesului la informații și servicii de calitate, consolidarea capacităților partenerilor cheie în implementarea politicilor care promovează și protejează drepturile femeilor la angajare și protecția socială și îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ sunt trei componente de bază ale programului.

Durata implementării este 2010-2013 și activitățile se vor desfășura la nivel local și național. Femeile, prestatorii cheie de servicii, autoritățile publice naționale și locale și instituțiile media reprezintă grupul țintă a programului. Până la sfârșitul implementării planificate a programului activitățile vor fi desfășurate în aproximativ 28 raioane, cu activități inițiate în anul 2010 în Sîngerei, Nisporeni, Telenești și Cantemir

Lansări

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a lansat “Proiectul Servicii de Sănătate și Asistență Socială – Aplicație software pentru automatizarea sistemului informațional „Asistență socială”

Dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a menționat în cadrul conferinței de presă organizate cu această ocazie că crearea sistemului informațional automatizat „Asistență socială” este unul din obiectivele prioritare ale Programului de eficientizare a sistemului de asistență socială în Republica Moldova.

„În calitate de partener pentru realizare acestui obiectiv este Banca Mondială care a oferit un suport de 5 mln. dolari SUA în conformitate cu acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind finanțarea proiectului „Servicii de sănătate și asistență socială”, a spus dna Valentina Buliga.

Potrivit ministrului, scopul proiectului este de a crea un instrument de lucru eficient și modern pentru ca angajații din domeniul asistenței sociale să identifice mai bine persoanele sărace, să dispună de informația necesară în luarea deciziilor bune, atât în acordarea indemnizațiilor sociale, cât și în identificarea și implementarea acordării corecte a serviciilor sociale.

Părțile principale ale acestui proiect sunt crearea bazei de date consolidate a tuturor prestațiilor de asistență socială, astfel încât direcționarea să devină posibilă în sens tehnic, precum și asigurarea cu computere și instruirea asistenților sociali care vor colecta informații necesare pentru direcționarea asistenței sociale conform necesităților și vor presta diverse servicii sociale.

Vor fi procurate computere pentru asistenți sociali, inspecții și personalul de asigurare a calității la nivel de raion, în total circa 1500 de persoane, care vor facilita lucru asistenților sociali în introducerea informațiilor preferitoare

la cazurile cu care lucrează și lucrul în grup la baza de date centrală.

Totodată, dna Valentina Buliga a informat că pentru implementarea aplicației, în baza concursului, a fost selectată oferta Consorțiului MATERNA GmbH, din Germania și Conseil Sante SA, din Franța care fost apreciată și aprobată de Banca Mondială drept una care co-

de presă dl Andrei Grosu, Director de Operațiuni, MATERNA GmbH.

Proiectul se va desfășura în perioada 2011-2012 și are ca scop îmbunătățirea capacității Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei de a administra eficient și transparent prestațiile și serviciile sociale.

Scopul proiectului este de a crea un instrument de lucru eficient și modern pentru ca angajații din domeniul asistenței sociale să identifice mai bine persoanele sărace, să dispună de informația necesară în luarea deciziilor bune, atât în acordarea indemnizațiilor sociale, cât și în identificarea și implementarea acordării corecte a serviciilor sociale.

1. Pentru atingerea acestui obiectiv, proiectul va fi divizat în șapte etape principale: Realizarea noului model funcțional și a procedurilor privind realizarea drepturilor în domeniul asistenței sociale.

2. Dezvoltarea și modernizarea mecanismelor de monitorizare și control a calității.

3. Dezvoltarea și implementarea funcțiilor bugetare, de contabilitate și statistică.

4. Training privind utilizarea aplicației pentru echipa de management a Ministerului, specialiștii IT și pentru utilizatorii finali.

5. Livrarea documentației tehnice și a celei pentru utilizatori.

6. Integrarea completă a sistemului.

7. Servicii de garanție.

respunde tuturor cerințelor obligatorii pentru acest sistem.

“MATERNA are o experiență îndelungată în dezvoltarea și implementarea acestui tip de soluții pentru sectorul public. Este esențială automatizarea sistemelor informaționale ale instituțiilor publice pentru a le ajuta să facă față noilor provocări și a le asigura eficiența”, a declarat în cadrul conferinței

La Chișinău a avut loc o nouă rundă de negocieri în domeniul migrației de muncă

În perioada 2-3 martie curent, la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-a desfășurat o nouă rundă de consultări pe marginea proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italiene în domeniul migrației de muncă și a proiectului Protocolului de implementare a Acordului nominalizat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italiene în domeniul migrației de muncă.

Dialogul între colaboratorii Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și reprezentanții Ministerului Muncii și Polițiilor Sociale din Italia s-a axat în special pe identificarea și optimizarea condițiilor tehnice de realizare a Protocolului de implementare a Acordului nominalizat.

Totodată, amintim că în perioada 15-17 decembrie 2010, în orașul Roma din Italia au avut loc consultări similare, în cadrul cărora părțile au ajuns la consens în privința clauzelor stipulate în proiectul de Acord și Protocolul de implementare a acestuia.

Dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a avut o întrevedere cu dl Mete Bora, reprezentantul Companiei turcești "SUMMA"

La întâlnire a participat și dl Boris Gîlcă, rezident UNFPA în Moldova. Discuțiile s-au axat pe identificarea posibilităților de organizare a unui Congres regional pe problemele de îmbătrânire în toamna anului 2011 cu participarea partenerilor interni și externi.

În context, dna Valentina Buliga a menționat că fenomenul îmbătrânirii populației a determinat Guvernul Republicii Moldova să-i acorde din ce în ce mai multă atenție, protecția socială a persoanelor în vîrstă, îmbunătățirea calității vieții lor și creșterea accesului la servicii sociale calitative fiind una din priorități.

Mediul academic atestă populația drept îmbătrînită, dacă proporția persoanelor de 65 ani și peste constituie mai mult de 7% din totalul populației. Pentru țara noastră statistica oficială indică depășirea acestei limite în perioada anterioară anului 2000, deoarece proporția acestui contingent în totalul populației a fost estimată la 9,4%, fiind în acel moment deja calificată ca o populație îmbătrînită.

Totodată, dna Valentina Buliga a specificat că problemele populației sunt prioritare în activitatea ministerului deoarece acestea combină aspectele evoluției demografice cu necesitățile de creștere a capacităților capitalului uman și sunt luate ca bază în trasarea programelor naționale de dezvoltare, inclusiv protecția socială.

Prin obiectivul de creare a condițiilor de creștere demografică pentru Republica Moldova ne propunem investirea și gestionarea eficientă a resurselor materiale întru implementarea politicilor active de ocupare, susținerea serviciilor sociale, de educație și sănătate, protecția grupurilor socialmente vulnerabile ș.a., deoarece acestea sunt domeniile principale ce determină bunăstarea populației.

La rîndul lor, dl Mete Bora și dl Boris Gîlcă au salutat și acceptat propunerea de a fi partenerii ministerului în organizarea și desfășurarea unei întruniri regionale dedicate problemelor îmbătrînirii.

Dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-a întîlnit cu dl Georg Reibmayr, Atasat pentru Muncă, Relații Sociale și Protecția Consumatorului de la Ambasada Austriei la Chișinău

Discuțiile s-au axat pe identificarea domeniilor de colaborare moldo-austriacă, precum și modalitățile de realizare a acesteia.

Dl Georg Reibmayr a reiterat disponibilitatea Guvernului Austriei de a consulta și susține Republica Moldova în realizarea reformelor din domeniul muncii, asistenței sociale, asigurărilor sociale, incluziunii persoanelor cu dizabilități ș.a.

"După identificarea domeniilor prioritare, Ambasada Austriei la Chișinău urmează să organizeze un șir de seminare de instruire pentru colaboratorii ministerului și a instituțiilor sale subordonate", a spus oficialul.

Dna Valentina Buliga, la rîndul său, a menționat că experiența Austriei este foarte importantă pentru țara noastră, în special, progresul reformelor prin calitatea proceselor realizate. În context, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a înaintat Ministerului Social din Austria domeniile prioritare de colaborare bilaterală.

"Ne dorim suportul Austriei în implementarea cu succes a reformelor din domeniile pieței forței de muncă, asistență socială, asigurări sociale, demografie, integrarea persoanelor cu dizabilități, lupta cu sărăcia, protecția familiilor cu copii, reîntoarcerea în țară a migranților etc. Totodată, Vă mulțumim pentru susțineri și colaborare în dezvoltarea domeniului protecției sociale bazat pe principii și valori europene", a precizat dna ministru.

Pentru o mai amplă descriere a necesităților și identificare a domeniilor prioritare de colaborare Atașatul pentru Muncă, Relații Sociale și Protecția Consumatorului de la Ambasada Austriei la Chișinău s-a întîlnit și cu șefii subdiviziunilor ministerului.

În același timp, dl Georg Reibmayr a informat ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei că în viitorul apropiat în incinta Ambasadei va fi inaugurat Biroul Atașatului pentru Muncă, Relații Sociale și Protecția Consumatorului.

Invalizii și familiile participanților decedați la acțiunile de luptă din Afganistan și participanții invalizi și familiile celor decedați în conflictul armat de pe Nistru au primit ajutoare financiare unice

Circa 300 invalizi și familii ale participanților decedați la acțiunile de luptă din Afganistan au primit ajutoare financiare unice către 15 februarie, ziua când s-au împlinit 22 de ani de la retragerea contingentului trupelor armate din această țară.

Totodată, alți 400 de participanți invalizi și familiile celor decedați în conflictul armat de pe Nistru au primit ajutoare materiale unice către 2 martie, ziua comemorării declanșării conflictului.

Fondul republican de susținere socială a populației prin intermediul fondurilor locale de susținere socială a acordat acestor categorii de cetățeni câte 500 de lei, conform listelor perfectate de către organele administrației publice locale.

Consiliul de administrație al Fondului republican de susținere socială a populației a recomandat Consiliului de administrație al Fondului municipal Chișinău să stabilească prin decizie, din mijloacele proprii, acordarea ajutoarelor materiale pentru aceste categorii de cetățeni.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a găzduit Clubul Jurnaliștilor de Investigație

Discuțiile în cadrul ședinței Clubului Jurnaliștilor de Investigație s-au axat pe situația copiilor rămași fără îngrijire părintească, din cauza părinților plecați la muncă peste hotare, iar invitatul evenimentului a fost dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

„Problema copiilor care au rămas fără ocrotire părintească este una prioritară pentru ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, deoarece fenomenul migrației și sărăcia au afectat foarte mult instituția familiei în Republica Moldova, iar mii de copii au rămas în voia soartei”, a menționat dna Valentina Buliga.

Totodată, dna ministru a reiterat rolul mass-media, societății civile, structurilor de stat și al fiecărui cetățean al țării în protecția și susținerea copiilor.

Un alt subiect abordat de jurnaliști a fost procedura de repatriere a copiilor, cetățeni ai Republicii Moldova rămași fără îngrijire părintească pe teritoriul altor state.

Consiliul Colegial al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-a întrunit în ședință ordinară

La ședința prezidată de dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, președintele Consiliului Colegial a participat viceprim-ministrul Republicii Moldova, dl Mihai Moldovanu și șefii Direcțiilor/Secțiilor raionale de asistență socială și protecție a familiei.

La întrunire a fost prezentat raportul despre executarea prevederilor Programului Național privind crearea sistemului integrat de servicii sociale pe anii 2008-2012, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1512 din 31.12.2008. De asemenea, Consiliul Colegial a aprobat Planul de activitate al ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru anul curent.

Raportorul, dna Viorica Dumbrăveanu, șeful Direcției protecție a familiei și drepturilor copilului a menționat că sistemul de asistență socială are menirea de a preveni, limita sau înlătura efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate.

În acest sens, prin Hotărârea Guvernului nr. 1512 din 31 decembrie 2008 a fost aprobat Programul Național privind crearea sistemului integrat de servicii sociale pe anii 2008 - 2012. Scopul acestui Program este îmbunătățirea calității vieții persoanelor în dificultate. Intenția acestuia este extinderea rapidă a serviciilor sociale comunitare și specializate și îmbunătățirea considerabilă a eficienței și eficacității serviciilor sociale cu specializare înaltă.

Combinând măsurile de prevenire și reabilitare, precum și soluționând cauzurile la nivel comunitar înainte ca ele să se agraveze (iar soluționarea lor să devină mai costisitoare), sistemul va deveni mai eficient din punct de vedere al costurilor, va acoperi pe toți cei care au nevoie de sprijin social și va avea un impact pozitiv asupra calității vieții persoanelor aflate în dificultate.

În context, dna Valentina Buliga a specificat că extinderea serviciilor sociale la nivel comunitar, reprezintă o sursă majoră pentru implementarea eficientă a politicilor sociale. Comunitatea poate interveni cu acordarea sprijinului sistematic cu caracter profesional, completat cu sprijinul comunitar și interpersonal.

Serviciile sociale primare sînt orientate spre prevenirea sau limitarea situației de dificultate, soluționarea problemei la etapa incipientă, cu menținerea beneficiarului în familie și comunitate. Descentralizarea serviciilor sociale reprezintă un cadru favorabil pentru activizarea comunității, mobilizarea resurselor și eforturilor umane în rezolvarea a circa 80% din solicitările de asistență socială.

Dna ministru a precizat că realizarea măsurilor de protecție socială este posibilă doar într-o coeziune organică, cu crearea unui sistem complex de măsuri, în particular, celor ce vizează fortificarea capacităților personalului din sistemul de asistență socială, dezvoltarea unor parteneriate durabile cu societatea civilă și dezvoltarea unor rețele consolidate de servicii sociale, în special, consolidarea nivelului primar.

Inaugurarea Centrului social în orașul Bălți nu prezintă nici un pericol pentru populație

În mass media au apărut, în ultima perioadă, mai multe informații despre îngrijorările unor cetățeni din orașul Bălți despre deschiderea în această localitate a unui Centru social regional pentru persoanele infectate/afectate de HIV/SIDA.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei consideră că inaugurarea Centrului social în orașul Bălți nu prezintă nici un pericol pentru populație, iar temerile locuitorilor sunt doar din cauza nivelului scăzut de informare a cetățenilor despre căile de transmitere a infecției HIV.

În context, menționăm că HIV se poate transmite pe trei căi principale: transmiterea sexuală, transmiterea prin sânge, transmiterea de la mamă la făt.

HIV nu poate fi transmis prin scuipat, strănut, atingeri, îmbrățișări sau strângere de mână, uti-

lizarea veselei și a tacimurilor în timpul servirii bucatelor. Infecțarea cu HIV nu este posibilă în bazinele pentru înot, prin utilizarea în comun a dușurilor publice, folosirea toaletelor. Nu ne putem infecta cu HIV dacă mergem în același transport comun de pasageri, dacă circulăm pe aceeași stradă, locuim în același bloc sau ne petrecem timpul liber pe aceeași bancă din parc alături de persoanele infectate cu HIV.

Atitudinea tolerantă pentru suferințele persoanelor infectate cu HIV și bolnave de SIDA va contribui la spulberarea superstițiilor despre răspândirea acestei infecții, învingerea propriilor fobii cu referință la această infecție și crearea în societate a înțelegerii că persoanele infectate cu HIV sunt la fel ca toți și nu trebuie să fie izolate, stigmatizate și discriminate.

Actualmente, în țara noastră locuiesc peste șase mii de persoa-

ne infectate cu HIV/SIDA. Pentru ameliorarea calității vieții acestor pacienți, reducerea ratei morbidității și mortalității lor prin îmbunătățirea aderenței la tratamentul antiretroviral specific infecției HIV (ARV), până în vara anului curent urmează a fi inaugurate patru centre sociale regionale pentru această categorie de cetățeni.

Instituțiile vor fi deschise în orașul Chișinău (pentru regiunea Centru), Bălți (pentru zona de Nord), Comrat (pentru Sudul republicii) și Tiraspol (pentru regiunea transnistreană). La selectarea localităților s-a ținut cont de incidența înaltă la infecția HIV, înregistrată în ultimii ani în orașele Bălți, Chișinău, Comrat și Tiraspol.

Centrele vor acorda și servicii la domiciliu pentru persoanele HIV- infectate, vor oferi servicii de intervenție persoanelor aflate în situații de criză, vor colabora

cu membrii familiei și rudele persoanelor HIV- pozitive pentru a promova incluziunea lor socială.

Totodată, precizăm că serviciile dezvoltate prin intermediul centrelor regionale sociale sunt cu totul noi pentru Republica Moldova și necesitatea lor este motivată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țara noastră este în continuă creștere, iar serviciile sociale, destinate acestei categorii necesită a fi organizate cât mai eficient.

Centrele sociale regionale pentru persoanele infectate/afectate HIV/SIDA vor primi câte un microbuz

Cele patru centre sociale regionale pentru persoanele infectate și afectate de HIV/SIDA din Chișinău (pentru regiunea Centru), Bălți (pentru zona de Nord), Comrat (pentru Sudul republicii) și Tiraspol (pentru regiunea transnistreană) care urmează a fi inaugurate până în vara anului curent vor primi câte un microbuz.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a recepționat la 24 februarie curent primele trei unități de transport din cele cinci preconizate.

Microbuzele de marca "Ford"-Tranzit" au fost procurate din sursele grantului Fondului Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei (runda a opta) prin intermediul Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) și urmează a fi transmise în gestiunea Centrelor sociale regionale.

La ceremonia de transmitere a primelor trei microbuze, dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a specificat că o unitate de transport va reveni ministerului pentru o mai bună implementare a Programului „Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova” în cadrul Grantului Fondului Global Runda a 8-a. Astfel, vom facilita accesul pentru monitorizarea calității acordării serviciilor

de asistență socială a populației, inclusiv, a persoanelor infectate cu HIV, precum și a familiilor acestora. Celelalte două mașini sunt destinate centrelor regionale sociale din Chișinău și Comrat și vor fi transmise beneficiarilor imediat ce lucrările de renovare a încăperilor vor fi finalizate, iar centrele vor fi inaugurate oficial.

Totodată, în proces de perfectare sunt și documentele microbuzelor pentru centrele regionale sociale din Bălți și Tiraspol. Acestea vor fi gestionate de Primăria municipiului Bălți și Centrul SIDA din orașul Tiraspol.

Potrivit statutului ce îl vor avea, centrele regionale sociale vor presta o gamă largă de servicii pentru a îmbunătăți calitatea vieții și a reduce rata morbidității și mortalității persoanelor cu HIV/SIDA prin îmbunătățirea aderenței la tratamentul antiretroviral specific infecției HIV (ARV), organizarea și acordarea serviciilor la domiciliu pentru persoanele HIV infectate, acordarea serviciilor de intervenție persoanelor aflate în situații de criză, colaborarea activă cu membrii familiei și rudele persoanelor HIV- pozitive pentru a promova incluziunea lor socială.

În context, Andrei Mosneaga, directorul Centrului PAS a subliniat că serviciile dezvoltate prin intermediul centrelor regionale sociale sunt cu totul noi pentru Republica Moldova și necesitatea lor este motivată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țara noastră este în continuă creștere, iar serviciile sociale, destinate acestei categorii a populației, necesită a fi organizate cât mai eficient.

! Parteneriate

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în parteneriat cu Asociația Keystone Human Services International Moldova (KHSIMA) a lansat proiectul „Comunitate Incluzivă - Moldova – suport financiar în perioada crizei economice globale”

Dna Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a menționat în cadrul conferinței de lansare că proiectul vine să sprijine reforma sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități mintale din Republica Moldova în vederea unei incluziuni sociale mai bune a acestora și va contribui direct la realizarea obiectivelor stabilite în Strategia privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (2010-2013) în Republica Moldova.

Totodată, dna ministru a precizat că scopul proiectului este de a susține dezvoltarea serviciilor comunitare de asistență socială pentru a asigura incluziunea în familie și comunitate a copiilor dezinstanționați din Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale (băieți) din or. Orhei, precum și a preveni cazurile noi de instanționare.

În urma asistenței primite din cadrul „Fondului de urgență” vor fi dezvoltate și susținute noi servicii, cum ar fi 3 case comunitare, 9 locuințe protejate, 9 echipe mobile, 26 de servicii de asistență parentală profesionistă, 30 de servicii de tip „respiro” pentru familiile care îngrijesc persoane cu dizabilități, 30 de servicii de asistență socială specializată, 48 de servicii de suport pedagogic, 25 servicii de asistență personală.

În urma asistenței primite din cadrul „Fondului de urgență” vor fi dezvoltate și susținute noi servicii, cum ar fi 3 case comunitare, 9 locuințe protejate, 9 echipe mobile, 26 de servicii de asistență parentală profesionistă, 30 de servicii de tip „respiro” pentru familiile care îngrijesc persoane cu dizabilități, 30 de servicii de asistență socială specializată, 48 de servicii de suport pedagogic, 25 servicii de asistență personală.

De asemenea, 90 de familii vor beneficia de suport material pentru amenajarea spațiului personal al copiilor / tinerilor aflați

în proces de reintegrare în familia biologică sau extinsă.

Alți, 136 de copii și tineri din Casa internat Orhei urmează să fie integrați în familiile lor biologice, extinse sau să fie transferați în alte servicii comunitare, precum asistența parentală profesionistă, locuința protejată sau casa comunitară. Peste 800 de copii cu risc de instanționare vor beneficia de servicii de susținere pentru a se integra în comunitatea din care fac parte și pentru a-și îmbunătăți calitatea vieții. Mai

mult, în rezultatul dezvoltării serviciilor sociale, vor fi create peste 270 de locuri noi de muncă pentru șomeri, persoane cu venituri mici, pensionari.

Ludmila Malcoci, directorul Programului “Comunitate Incluzivă - Moldova” a spus în cadrul conferinței de lansare că durata proiectului este de trei ani și va fi implementat cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova din cadrul „Fondului de Urgență” creat de George Soros, iar valoarea acestuia este de \$2,419,900.

Acest buletin este posibil grație ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul Proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz, neglijare și exploatare” implementat de EveryChild în parteneriat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Educației. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

Colegiul de redacție:
Anatol MĂMĂLIĞĂ,
Elena CĂPĂȚÎNA,
Natalia PORUBIN, Violina LAVRIC
Design și procesare computerizată:
Ecaterina RUSSU

e-mail: admin@mmpsf.gov.md
tel./fax: 26-93-16